

Розділ 3

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ В УМОВАХ РИНКОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Віта КОСТЕЦЬКА

спеціальність «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»,
освітній ступінь «бакалавр»,
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

Науковий керівник: **Зеленський А.В.**

канд. екон. наук, асистент кафедри фінансів, банківської
справи, страхування та електронних платіжних систем,
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

РОЛЬ АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РИНКОВОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

Антимонopolний комітет України (далі – АМКУ) є органом, що покликаний забезпечити розвиток економіки держави на засадах побудови конкурентоспроможності та розвитку конкуренції, як її рушійної сили.

Згідно діючого законодавства, рішенням Антимонопольного комітету України може визначитися монопольним положення підприємця, частка якого на ринку визначеного товару менше 35% – монопольна ціна (ціна, установлювана підприємцем, що

займає монопольне положення на ринку і призводить до обмеження конкуренції і порушенню прав споживача.

Відомо, що голова АМК призначається Президентом України за згодою Верховної Ради України строком на сім років. Як позитивний момент варто відзначити, що термін перебування на посаді голови АМК не пов'язаний зі строком повноважень Президента і є достатнім для набуття необхідного фахового рівня. Разом з тим, відповідно до Конституції, Президент України обирається строком на 5 років, а тому є велика ймовірність того, що новообраний Президент захоче бачити на цій посаді особу з власної команди. У результаті недосконалості чинне законодавство не може гарантувати голові АМК перебування на посаді впродовж 7 років. На думку сучасного українського науковця Нармаша О.В., необхідно або взагалі не встановлювати граничний термін перебування на зазначеній посаді, або ж встановити йому термін перебування на посаді відповідно до терміну повноважень Президента України [1, с. 16-20].

Коло питань, які віднесені до компетенції АМК відповідно до закону «Про Антимонопольний комітет України», має невичерпний характер. Так як стаття 7 вищезгаданого закону закінчується реченням: «здійснювати інші повноваження, передбачені законодавством про захист економічної конкуренції та Законом України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти».

АМК виконує функцію, притаманну судовим органам, а саме: розглядає справи про порушення законодавства України про захист економічної конкуренції, та функцію, притаманну правоохоронним органам, – складає протоколи про адміністративні правопорушення, накладає штрафи. На думку

деяких науковців, АМК повинен займатися лише профілактикою та попередженням монополістичних і конкурентних правопорушень, а справи за такими видами правопорушень мають розглядатися у судовому порядку спеціально створеними судами або судовими палатами, створеними в структурі господарських судів України [2 с. 38-41].

Для порівняння, антимонопольні установи та відомства в інших країнах не виконують функції судових органів щодо розгляду монополістичних та конкурентних правопорушень – це компетенція судів.

Можливість виконання Антимонопольним комітетом покладених на нього завдань має забезпечуватися його незалежністю від впливу будь яких політичних і ділових інтересів, правом брати участь у прийнятті урядових рішень, що стосуються питань економічної конкуренції, достатнім обсягом повноважень і рівнем забезпеченості відповідними ресурсами. Водночас доцільно визначити можливість розширення функцій Антимонопольного комітету за рахунок впровадження заходів щодо поглибленої демонополізації ринків та їх перспектив, насамперед, у сферах природних монополій, а також у ході приватизації державного майна тощо. Адже окремі загальнодержавні й регіональні ринки України характеризуються високим рівнем монополізації [3, с. 173]. Враховуючи комплексність і пріоритетність завдань у цьому напрямі, розробки вимагає Державна програма розвитку конкуренції із наступним її затвердженням Верховною Радою України, що на основі економічних розрахунків чітко визначатиме мету, завдання, способи демонополізації ринків та очікувані наслідки [4, с. 24-28].

В останні роки почали проявлятися зовсім нові тенденції в теорії і практиці антимонопольного регулювання, обумовлені трансформаційними процесами в економіці, які заперечують раніше існуючі методологічні конструкції і положення.

На сьогодні українське законодавство потребує конкретизації повноважень та компетенції антимонопольних органів. Існують окремі питання щодо зокрема за доцільним внести зміни щодо діяльності АМК в частині за контролем за концентрацією та узгодженими діями суб'єктів господарювання, контроль за регулюванням цін (тарифів) на товари, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій а також призначенням і звільнення з посади голови Антимонопольного комітету України [5, с. 82-87].

Таким чином, підводячи підсумок зазначимо, що на сьогодні існує реальна необхідність внести зміни до існуючого законодавства. Адже можливість виконання Антимонопольним комітетом покладених на нього завдань має забезпечуватися його незалежністю від впливу будь яких політичних і ділових інтересів. За таких умов потенціал Антимонопольного комітету можна розглядати як достатній для здійснення контролю над монополістичними структурами в економіці та втілення практичної реалізації законів у державі.

Перелік використаних джерел

1. Князева І. Ключові аспекти і тенденції антимонопольного регулювання на сучасному етапі. *Конкуренція*. 2010. №4. С. 16-20.
2. Верцагіна О. Поняття і зміст антимонопольно-конкурентної політики в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2011. №8. С. 38-41.
3. Зеленський А.В. Теоретичні підходи до визначення сутності понять «фінансова політика» та «фінансовий механізм». *Економічний дискурс*. 2014. №2. С. 172-175.

4. Іванишин В. В. Стратегія розвитку сільського господарства через призму впровадження сучасних технологій. *Техніка АПК*. 2005. № 10-11. С. 6.
5. Іванишин В.В. Роль держави в інвестуванні розвитку технологічного забезпечення аграрного сектора АПК. *Інвестиції: практика та досвід*. 2011. № 9. С. 12-14.
6. Кузик І. А. Економічне регулювання інвестиційної діяльності в сільському господарстві. *Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету*. 2008. № 16. С. 350–356.
7. Куріто О.В. Аналіз державного регулювання інноваційної діяльності підприємств України. *Юридичні науки*. 2012. №10. С. 24-28.
8. Журик Ю.В. Актуальні питання антимонопольно-конкурентного законодавства в Україні. *Вісник господарського судочинства*. 2010. № 6. С. 82-87.
9. Наш завтрашній день. Пошук шляхів управління розвитком області: колективна монографія / Б. М. Андрушків, О. Б. Бойко, Н. Б. Кирич, І. А. Кінаш та ін.; за заг. ред. Б. М. Андрушківа. Тернопіль : ТзОВ «Терно-граф», 2015. 196 с.